

สารานุกรมประวัติศาสตร์สากลสมัยใหม่ : ยุโรป

เล่ม ๗ อักษร T-Z

ฉบับราชบัณฑิตยสภา

สารานุกรมประวัติศาสตร์สากลสมัยใหม่ : ยุโรป เล่ม ๗ อักษร T-Z ฉบับราชบัณฑิตยสภา

พิมพ์ครั้งแรก พ.ศ. ๒๕๖๓ จำนวน ๕๐๐ เล่ม

ราคา ๕๘๐ บาท

สำนักงานราชบัณฑิตยสภาสงวนลิขสิทธิ์

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา

สนามเสือป่า เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๐๐

โทร. ๐ ๒๓๕๖ ๐๔๖๖-๗๐

โทรสาร ๐ ๒๓๕๖ ๐๔๖๖-๗๐ ต่อ ๕๐๐๑, ๕๐๐๓, ๕๐๑๕,

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : ripub@royin.go.th

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

National Library of Thailand Cataloging in Publication Data

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา.

สารานุกรมประวัติศาสตร์สากลสมัยใหม่ : ยุโรป เล่ม ๗ อักษร T-Z
ฉบับราชบัณฑิตยสภา. -- กรุงเทพฯ : สำนักงานราชบัณฑิตยสภา, ๒๕๖๓.

๗๕๖ หน้า.

1. ยุโรป -- ประวัติศาสตร์ -- สารานุกรม I. ชื่อเรื่อง.

๙๔๐.๐๓

ISBN 978-616-389-121-1

แบบปก นางสาวจันทรา เจริญนิจิโกคา

พิมพ์ที่ บริษัท ธนาเพรส จำกัด

๙ ซอยลาดพร้าว ๖๔ แยก ๑๔ แขวงวังทองหลาง เขตวังทองหลาง กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๑๐

โทร. ๐ ๒๕๓๐ ๔๑๑๔ โทรสาร ๐ ๒๑๐๘ ๘๙๕๑

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : tanapress@gmail.com

คำนำ

สำนักงานราชบัณฑิตยสภาได้จัดทำโครงการสารานุกรมประวัติศาสตร์สากล ซึ่งเป็นสารานุกรมเฉพาะสาขาวิชาและจัดพิมพ์เผยแพร่ออกมาอย่างต่อเนื่อง ทั้งสารานุกรมประวัติศาสตร์สากล ภูมิภาคยุโรป สารานุกรมประวัติศาสตร์สากล ภูมิภาคอเมริกา และสารานุกรมประวัติศาสตร์สากล ภูมิภาคเอเชีย โดยมีคณะกรรมการจัดทำสารานุกรมประวัติศาสตร์สากลของแต่ละภูมิภาคเป็นผู้ดำเนินงาน

คณะกรรมการจัดทำสารานุกรมประวัติศาสตร์สากล ภูมิภาคยุโรป ได้จัดทำหนังสือชุดสารานุกรมประวัติศาสตร์สากลสมัยใหม่ : ยุโรป และพิมพ์เผยแพร่มาแล้ว รวม ๖ เล่ม ได้แก่ สารานุกรมประวัติศาสตร์สากลสมัยใหม่ : ยุโรป เล่ม ๑ อักษร A-B จำนวน ๓ ครั้ง (พ.ศ. ๒๕๓๓ พ.ศ. ๒๕๔๒ และ พ.ศ. ๒๕๔๗) เล่ม ๒ อักษร C-D จำนวน ๓ ครั้ง (พ.ศ. ๒๕๓๗ พ.ศ. ๒๕๔๔ และ พ.ศ. ๒๕๕๓) เล่ม ๓ อักษร E-G จำนวน ๒ ครั้ง (พ.ศ. ๒๕๔๓ และ พ.ศ. ๒๕๕๖) เล่ม ๔ อักษร H-K (พ.ศ. ๒๕๔๖) เล่ม ๕ อักษร L-O (พ.ศ. ๒๕๕๑) และเล่ม ๖ อักษร P-S (พ.ศ. ๒๕๕๘) สำหรับหนังสือสารานุกรมประวัติศาสตร์สากลสมัยใหม่ : ยุโรป เล่ม ๗ อักษร T-Z ฉบับราชบัณฑิตยสภา เป็นเล่มสุดท้ายของสารานุกรมชุดนี้ เนื้อหาประกอบด้วยคำต่าง ๆ ที่มีสาระครอบคลุมประวัติศาสตร์บุคคลสำคัญ เหตุการณ์สำคัญ สถานที่ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ ชื่อประเทศ องค์การระหว่างประเทศ สนธิสัญญา การประชุม ความตกลง และการสงคราม รวม ๑๗๔ คำ

สำนักงานราชบัณฑิตยสภาขอขอบคุณคณะกรรมการจัดทำสารานุกรมประวัติศาสตร์สากล ภูมิภาคยุโรป ที่ได้เสียสละกำลังกาย กำลังสติปัญญา และเวลาอันมีค่ามาสร้างสรรค์ผลงานนี้ และขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกที่ได้ช่วยเขียนคำอธิบายศัพท์ จนทำให้งานนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี สำนักงานราชบัณฑิตยสภาหวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือชุดประวัติศาสตร์สากลสมัยใหม่ : ยุโรป ซึ่งได้เสร็จสมบูรณ์ในเล่มนี้จะเป็นหนังสืออ้างอิงทางวิชาการที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณชนต่อไป

ส.อ. อภิรักษ์

(ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์สุรพล อิศโรเกียรติ)

นายกษัตริย์ราชบัณฑิตยสภา

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา

สิงหาคม ๒๕๖๓

คำชี้แจง

๑. ความเป็นมา

งานทำสารานุกรมประวัติศาสตร์สากลเริ่มดำเนินงานมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๖ โดยคณะกรรมการบัญญัติศัพท์ประวัติศาสตร์ ซึ่งต่อมาได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีให้เปลี่ยนแปลงสถานภาพเป็น คณะกรรมการทำสารานุกรมประวัติศาสตร์ เมื่อวันที่ ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๘ ทั้งคณะกรรมการบัญญัติศัพท์ประวัติศาสตร์และคณะกรรมการทำสารานุกรมประวัติศาสตร์ได้ดำเนินงานโดยแบ่งเป็น ๒ กลุ่ม คือ กลุ่มประวัติศาสตร์ไทยและกลุ่มประวัติศาสตร์สากล แต่เนื่องจากงานของแต่ละกลุ่มมีขอบข่ายกว้างขวางและไม่อาจนำมาพิจารณาาร่วมกันได้ ราชบัณฑิตยสถาน (สำนักงานราชบัณฑิตยสภาในปัจจุบัน) จึงเสนอขออนุมัติคณะรัฐมนตรีปรับปรุงคณะกรรมการนี้เป็น คณะกรรมการทำสารานุกรมประวัติศาสตร์สากลคณะหนึ่ง และคณะบรรณาธิการทำสารานุกรมประวัติศาสตร์ไทยอีกคณะหนึ่ง หลังจากคณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติเมื่อวันที่ ๒๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๒๙ คณะกรรมการทำสารานุกรมประวัติศาสตร์สากลได้พิจารณาจัดทำคำอธิบายศัพท์ประวัติศาสตร์สากลสมัยใหม่ ภูมิภาคยุโรปก่อน และได้จัดพิมพ์หนังสือสารานุกรมประวัติศาสตร์สากลสมัยใหม่ : ยุโรป เล่ม ๑ อักษร A-B ขึ้นเป็นเล่มแรกใน พ.ศ. ๒๕๓๑

ต่อมาราชบัณฑิตยสถานได้เสนอขออนุมัติคณะรัฐมนตรีเปลี่ยนแปลงสถานภาพและวิธีดำเนินงานบางประการของคณะกรรมการทำสารานุกรมประวัติศาสตร์สากลเพื่อให้ความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพในการทำงานมากขึ้น โดยขอเปลี่ยนแปลงสถานภาพเป็น คณะบรรณาธิการทำสารานุกรมประวัติศาสตร์สากล และให้คณะบรรณาธิการนี้แบ่งกันภายในเป็น ๓ กลุ่ม เพื่อให้แยกกันทำงานไปพร้อม ๆ กันคือ กลุ่มบรรณาธิการทำสารานุกรมประวัติศาสตร์สากล ภูมิภาคยุโรป กลุ่มบรรณาธิการทำสารานุกรมประวัติศาสตร์สากล ภูมิภาคอเมริกา และกลุ่มบรรณาธิการทำสารานุกรมประวัติศาสตร์สากล ภูมิภาคเอเชีย ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๓๑ ดังนั้น งานทำสารานุกรมประวัติศาสตร์สากลจึงได้ดำเนินไปพร้อมกันทั้ง ๓ ภูมิภาค

หลังจากราชบัณฑิตยสถานเปลี่ยนชื่อหน่วยงานมาเป็นสำนักงานราชบัณฑิตยสภาตามพระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสภา พ.ศ. ๒๕๕๘ ก็ได้มีการปรับปรุงองค์ประกอบของคณะบรรณาธิการอีกหลายครั้ง จนเป็นคณะบรรณาธิการจัดทำสารานุกรมประวัติศาสตร์สากลภูมิภาคยุโรป ชุดปัจจุบัน ตามคำสั่งที่ ๑๗๐/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งมีองค์ประกอบดังนี้

๑. ศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญศรี ติ๊ก	บรรณาธิการที่ปรึกษา
๒. ศาสตราจารย์สัญญาชัย สุวังบุตร	ประธานคณะบรรณาธิการ
๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คัททียากร ศศิธรามาศ	บรรณาธิการ
๔. รองศาสตราจารย์ ดร.ชาคริต ชุ่มวัฒนะ	บรรณาธิการ
๕. นางเพ็ญแข คุณาเจริญ	บรรณาธิการ
๖. ดร.รัชตพงศ์ มะลิทอง	บรรณาธิการ

๗. รองศาสตราจารย์วิมลวรรณ ภัทโรดม	บรรณาธิการ
๘. ศาสตราจารย์อนันต์ชัย เลาหะพันธุ์	บรรณาธิการ
๙. ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชา (เฉพาะคราวประชุม จำนวนไม่เกิน ๕ คน)	บรรณาธิการ
๑๐. ผู้อำนวยการกองธรรมศาสตร์และการเมือง
(นางสาวบุญธรรม กรานทอง
ตั้งแต่วันที่ ๑๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๙ ถึงวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๒
นางทิพาภรณ์ ธารีเกษ ตั้งแต่วันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๓ ถึงปัจจุบัน)	บรรณาธิการ
๑๑. นางสาวปิยรัตน์ อินทร์อ่อน
(ตั้งแต่วันที่ ๑๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๗ ถึงวันที่ ๒๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒)	บรรณาธิการและเลขานุการ
๑๒. นางสาวอารยา ภิรมงคลจิต
(ตั้งแต่วันที่ ๑๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๗ ถึงปัจจุบัน)	บรรณาธิการและผู้ช่วยเลขานุการ

๒. หลักเกณฑ์การเก็บศัพท์และเขียนคำอธิบายศัพท์

การเก็บศัพท์

คณะบรรณาธิการฯ ได้เก็บศัพท์ประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวกับการเมือง การปกครอง การทูต และเศรษฐกิจ ได้แก่ ชื่อบุคคลสำคัญ ราชวงศ์สำคัญ เหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ สถานที่ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ ชื่อประเทศ เมืองสำคัญ สนธิสัญญา กฎหมาย การประชุม ความตกลง และการสงคราม โดยเริ่มตั้งแต่ ค.ศ. ๑๗๘๙ จนถึงปัจจุบัน แล้วเรียงลำดับศัพท์ตามอักษร A-Z

การเขียนคำอธิบายศัพท์

(๑) ใช้ปีคริสต์ศักราชเป็นหลัก จะเทียบพุทธศักราชเฉพาะที่เป็นส่วนของคำตั้งเท่านั้น การใช้ปีศักราชต่อท้ายศัพท์ที่เป็นชื่อบุคคลใช้ปีเกิดถึงปีสิ้นชีวิตเช่นเดียวกันทั้งพระมหากษัตริย์และสามัญชน ส่วนศัพท์ที่เกี่ยวกับเหตุการณ์สำคัญได้วงเล็บปีที่เกิดเหตุการณ์นั้น ๆ ไว้ท้ายศัพท์ อนึ่ง เนื่องจากแต่เดิมประเทศไทยถือว่าเดือนเมษายนเป็นเดือนแรกของปี และเปลี่ยนเป็นเดือนมกราคมใน พ.ศ. ๒๔๘๔ ฉะนั้น เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อน พ.ศ. ๒๔๘๔ ให้ถือว่าเวลาระหว่างเดือนเมษายน-มีนาคมปีคริสต์ศักราชถัดไปเป็นปีพุทธศักราชเดียวกัน

(๒) เมื่อกล่าวถึงคริสต์ศตวรรษจะใช้ว่า ต้นคริสต์ศตวรรษ กลางคริสต์ศตวรรษ และปลายคริสต์ศตวรรษ มีหลักดังตัวอย่างต่อไปนี้

- ค.ศ. ๑๘๐๑-๑๘๓๐ เป็น ต้นคริสต์ศตวรรษที่ ๑๙
- ค.ศ. ๑๘๓๑-๑๘๗๐ เป็น กลางคริสต์ศตวรรษที่ ๑๙
- ค.ศ. ๑๘๗๑-๑๙๐๐ เป็น ปลายคริสต์ศตวรรษที่ ๑๙

(๓) เมื่อกล่าวถึงพระมหากษัตริย์ของต่างประเทศ จะใช้ราชาศัพท์เช่นเดียวกับพระมหากษัตริย์ของไทย แต่ถ้าพระมหากษัตริย์พระองค์ใดเป็นสามัญชนมาก่อนจะใช้ราชาศัพท์เมื่อเป็นกษัตริย์แล้วเท่านั้น

พระราชวงศ์ชั้นเจ้าชาย (Prince) จะใช้ราชาศัพท์ และในวงเล็บพระนามเป็นภาษาอังกฤษจะไม่ใส่คำว่า Prince นำหน้าพระนาม ยกเว้น Prince ซึ่งเป็นบรรดาศักดิ์จะไม่ใช้ราชาศัพท์ เช่น ขุนนางเยอรมันบางคน มีบรรดาศักดิ์เป็น Prince (Fürth) อาทิ Otto von Bismarck

(๔) การกล่าวถึงสันตะปาปา (Pope) จะใช้ราชาศัพท์เช่นเดียวกับสมเด็จพระสังฆราชของไทย

(๕) การวงเล็บชื่อสถานที่ในต่างประเทศเป็นภาษาอังกฤษจะวงเล็บเฉพาะคำที่ไม่คุ้นเคย และวงเล็บเฉพาะครั้งแรกที่กล่าวถึงเท่านั้น ถ้าคำนั้นเป็นที่รู้จักและคุ้นเคย เช่น ลอนดอน ปารีส จะไม่วงเล็บภาษาอังกฤษต่อท้าย

(๖) การออกเสียงคำในภาษาต่างประเทศ เช่น ชื่อบุคคล ชื่อสถานที่ ที่ได้ถอดเสียงเป็นอักษรไทย โดยวงเล็บอักษรโรมันกำกับไว้ด้วย ในการถอดเสียงเป็นอักษรไทยนั้น จะถอดตามสำเนียงภาษาของชาตินั้น ๆ โดยถือตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ที่สำนักงานราชบัณฑิตยสภาได้กำหนดไว้ และหลักการอ่านออกเสียงในพจนานุกรม *Webster's Biographical Dictionary* และ *Webster's New Geographical Dictionary* ทั้งนี้ คณะบรรณาธิการฯ ได้ใช้ชื่อที่เป็นคำวิสามานยนามทั้งหมดตามที่เคยปรากฏใช้ในสารานุกรมประวัติศาสตร์สากลสมัยใหม่ : ยุโรป เล่ม ๑-๖ ที่พิมพ์เผยแพร่แล้วเพื่อให้สอดคล้องกันทั้งชุด

(๗) คำคุณศัพท์ที่เกี่ยวกับชนชาติต่าง ๆ ใช้ทับศัพท์ในรูปคำนามที่เป็นชื่อประเทศ เช่น Swedish ใช้ว่า ชาวสวีเดน Hungarian ใช้ว่า ชาวฮังการี Italian ใช้ว่า ชาวอิตาลี ยกเว้นชื่อที่ใช้มานานแล้ว ได้แก่

ประเทศเยอรมนี	ใช้ว่า	...เยอรมัน	เช่น	ชาวเยอรมัน ภาษาเยอรมัน
ประเทศกรีซ	”	...กรีก	”	ชาวกรีก ภาษากรีก
ประเทศไอร์แลนด์	”	...ไอริช	”	ชาวไอริช
ประเทศเนเธอร์แลนด์	”	...ฮอลันดา	”	ชาวฮอลันดา
		หรือ ...ดัตช์	”	ภาษาดัตช์
ประเทศสวิตเซอร์แลนด์	”	...สวิส	”	ชาวสวิส
สหราชอาณาจักรบริเตนใหญ่				
และไอร์แลนด์เหนือ	”	...อังกฤษ	”	ชาวอังกฤษ
สหรัฐอเมริกา	”	...อเมริกัน	”	ชาวอเมริกัน

(๘) คำศัพท์ที่ใช้ตัวเน้นและมีเครื่องหมายดอกจัน (*) กำกับ ซึ่งปรากฏในคำอธิบายศัพท์หมายถึง คำศัพท์เหล่านั้นเป็นคำตั้งที่เขียนคำอธิบายตามลำดับอักษรไว้แล้ว ยกเว้นชื่อประเทศซึ่งจะต้องเขียนคำอธิบาย ไม่ใช่ตัวเน้นและเครื่องหมายดอกจัน แต่ให้คงวงเล็บภาษาอังกฤษไว้

(๙) คำศัพท์บางคำใช้ทั้งแบบอังกฤษและแบบอเมริกันโดยกำหนดศัพท์บัญญัติเดียวกัน เช่น Russian Social Democratic Labour Party และ Russian Social Democratic Workers' Party ใช้ศัพท์บัญญัติว่า พรรคแรงงานสังคมนิยมประชาธิปไตยรัสเซีย

๓. หนังสือที่ใช้ประกอบในการเก็บศัพท์และเขียนคำอธิบายศัพท์
สารานุกรมและพจนานุกรม

ราชบัณฑิตยสถาน. ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีและประกาศราชบัณฑิตยสถานเรื่อง กำหนดชื่อประเทศ ดินแดน
เขตการปกครองและเมืองหลวง. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน, ๒๕๔๕.

_____. พจนานุกรมชื่อภูมิศาสตร์สากล เล่ม ๑ อักษร A-L ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ :
ราชบัณฑิตยสถาน, ๒๕๔๙.

_____. พจนานุกรมชื่อภูมิศาสตร์สากล เล่ม ๒ อักษร M-Z ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ :
ราชบัณฑิตยสถาน, ๒๕๕๐.

_____. ราชวงศ์แห่งมหาอำนาจยุโรปคริสต์ศตวรรษที่ ๑๙ : กษัตริย์และสมเด็จพระบรมราชินีนาถ ฉบับ
ราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน, ๒๕๕๕.

_____. สารานุกรมประเทศในทวีปยุโรป ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ : รุ่งศิลป์การพิมพ์ (๑๙๙๗),
๒๕๕๐.

_____. สารานุกรมประวัติศาสตร์สากลสมัยใหม่ : ยุโรป เล่ม ๑ อักษร A-B ฉบับราชบัณฑิตยสถาน
แก้ไขเพิ่มเติม. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพฯ : อรุณการพิมพ์, ๒๕๔๗.

_____. สารานุกรมประวัติศาสตร์สากลสมัยใหม่ : ยุโรป เล่ม ๒ อักษร C-D ฉบับราชบัณฑิตยสถาน
แก้ไขเพิ่มเติม. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพฯ : อรุณการพิมพ์, ๒๕๕๗.

_____. สารานุกรมประวัติศาสตร์สากลสมัยใหม่ : ยุโรป เล่ม ๓ อักษร E-G ฉบับราชบัณฑิตยสถาน.
พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ : สหมิตรพรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, ๒๕๕๖.

_____. สารานุกรมประวัติศาสตร์สากลสมัยใหม่ : ยุโรป เล่ม ๔ อักษร H-K ฉบับราชบัณฑิตยสถาน.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สหมิตรพรินต์ติ้ง, ๒๕๔๖.

_____. สารานุกรมประวัติศาสตร์สากลสมัยใหม่ : ยุโรป เล่ม ๕ อักษร L-O ฉบับราชบัณฑิตยสถาน.
กรุงเทพฯ : ทีฟิล์ม, ๒๕๕๑.

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. สารานุกรมประวัติศาสตร์สงครามโลกครั้งที่ ๒ (ในภูมิภาคยุโรป) ฉบับ
ราชบัณฑิตยสภา. กรุงเทพฯ : สำนักงานราชบัณฑิตยสภา, ๒๕๕๘.

_____. สารานุกรมประวัติศาสตร์สากลสมัยใหม่ : ยุโรป เล่ม ๖ อักษร P-S ฉบับราชบัณฑิตยสภา.
กรุงเทพฯ : อรุณการพิมพ์, ๒๕๕๘.

Arnold-Baker, Charles. *The Companion to British History*. revised 2nd ed. London: Routledge, 2001.

Belchem, John and Price, Richard. eds. *A Dictionary of Nineteenth Century World History*.
Oxford: Blackwell, 1994.

- Blake, Robert. ed. *Oxford Illustrated Encyclopedia vol 4. World History From 1800 to the Present Day*. Oxford: Oxford University Press, 1988.
- Brown, Archie. ed. *The Soviet Union A Biographical Dictionary*. London: Weidenfeld & Nicolson, 1990.
- Canby, Courthlandt. *Encyclopedia of Historic Places*. 2 vols. New York: Fact on File Publication, 1984.
- Collier's Encyclopedia*. New York: Macmillan, 1992.
- Concise Dictionary of National Biography: From Earliest Times to 1985*. 2 vols. Oxford: Oxford University Press, 1992.
- Crystal, David. ed. *The Penguin Encyclopedia*. London: Penguin, 2004.
- Dictionary of World History*. London: Thomas Nelson and Sons Ltd., 1973.
- Drexel, John. ed. *The Fact on File Encyclopaedia of the 20th Century*. New York: Facts on File Publication, 1991.
- Eggenberger, David. *An Encyclopedia of Battles*. New York: Dover Publication, 1985.
- Encyclopaedia of Britannica*. 2011.
- Encyclopedia of Americana*. 2000.
- Evans, Graham and Newnham, Jeffrey. *The Penguin Dictionary of International Relations*. London: Penguin, 1998.
- Funk and Wagnalls New Encyclopedia*. 1990.
- Holmes, Richard. ed. *The Oxford Companion to Military History*. Oxford: Oxford University Press, 2003.
- Jackson, George. ed. *Dictionary of the Russian Revolution*. New York: Greenwood Press, 1987.
- Kavanagh, Dennis. *A Dictionary of Political Biography*. New York: Oxford University Press, 1998.
- Kegan, John and Wheatcroft, Andrew. *Who's Who in Military History from 1453 to the Present Day*. London: Routledge, 1996.
- Kenyon, J. P. ed. *A Dictionary of British History*. London: Pan Books, 1981.
- Kern, Robert W. ed. *Historical Dictionary of Modern Spain 1700–1988*. New York: Greenwood Press, 1996.
- Krieger, Joel. ed. *The Oxford Companion to Politics of the World*. New York: Oxford University Press, 1993.
- Langer, William L. comp. and ed. *An Encyclopedia of World History*. 5th ed. Boston: Houghton Mifflin Company, 1972.

- McCauley, Martin. *Routledge Who's Who in Russia Since 1990*. London: Routledge, 1997.
- McCrea, Barbara P., Plano, Jack C. and Klein, George. eds. *The Soviet and East European Political Dictionary*. Oxford: Clio Press, 1984.
- Moss, Joyee and Wilson, George. *People of the World Eastern Europe and the Post-Soviet Republics*. London: Gale Research Inc., 1993.
- Palmer, Alan W. *The Penguin Dictionary of Modern History 1789–1945*. 2nd ed. Harmondsworth: Penguin, 1983.
- _____. *The Penguin Dictionary of Modern History 1900–1978*. Harmondsworth: Penguin, 1979.
- _____. *Who's Who in World Politics from 1860 to the Present Day*. London: Routledge 1996.
- Palmowski, Jan. ed. *A Dictionary of Contemporary World History from 1900 to the Present Day*. Oxford: Oxford University Press, 2008.
- Pons, Silvio and Service, Robert. ed. *A Dictionary of 20th Century Communism*. Princeton: Princeton University Press, 2010.
- Robbins, Kieth. ed. *The Blackwell Biographical Dictionary of British Political Life in the Twentieth Century*. Oxford: Blackwell, 1990.
- Shaw, Warren and Pryce, David. *Encyclopedia of the USSR 1905 to the Present*. London: Cassell, 1990.
- Shukman, Harold. ed. *The Blackwell Encyclopedia of the Russian Revolution*. Oxford: Basil Blackwell, 1988.
- Snyder, Louis L. *Encyclopedia of the Third Reich*. London: Blandford, 1989.
- Soman, Kathryn Knox. ed. *Concise Dictionary of Great 20th Century Biographies*. New York: Gramercy Books, 1997.
- Stalker, Peter. *Oxford Handbook of the World*. New York: Oxford University Press, 2000.
- Stevenson, John. ed. *The Columbia Dictionary of European Political History since 1914*. New York: Columbia University Press, 1992.
- Teed, Peter. *Dictionary of the Twentieth Century History 1914–1990*. Oxford: Oxford University Press, 1992.
- The Book of Rule*. London: Dorling Kindersley, 2004.
- The Encyclopaedia of Modern History*. London: Hamlyn Publishing Group Ltd., 1978.
- The Guinness History Fact Book*. London: Guinness Publishing, 1994.
- Time Almanac 2019*. Boston: Time Pearson Education, 2019.

White, Stephen. ed. *Political and Economic Encyclopaedia of the Soviet Union and Eastern Europe*. London: Longman, 1990.

Wilson, Andrew and Bachkatov, Nina. ed. *Russia and The Commonwealth A to Z*. New York: Harper Perennial, 1992.

World Almanac and Book of Facts 2018. New York: Almanac and Books, 2018.

หนังสือ

Aldcroft, Derek H. *The European Economy, 1914–1980*. London: Croom Helm, 1980.

Aldrich, Robert. *The Age of Empires*. London: Thames and Hudson, 2007.

Almon, Mark. *Uprising! Political Upheavals That Have Shaped the World*. London: Mitchell Beazley, 2002.

Arnstein, Walter L. *Britain Yesterday and Today: 1830 to the Present*. Lexington: D. C. Heath and Co., 1988.

Auty, Phyllis. *Tito: A Biography*. Middlesex: Penguin Books, 1974.

Barker, Brian Johnson. *World Atlas of Flags*. Singapore: Tien Wah Press, 2004.

Berghahn, V. R. *Germany and the Approach of War in 1914*. New York: St. Martin's Press, 1973.

Bideleux, Robert and Jeffries, Ian. *A History of Eastern Europe: Crisis and Change*. London: Routledge, 1998.

Birmingham, David. *A Concise History of Portugal*. Cambridge: Cambridge University Press, 2005.

Black, Jeremy. *European Warfare 1815–2000*. New York: Palgrave, 2002.

Blainey, Geoffrey. *A Very Short History of the World*. London: Penguin Books, 2004.

Boak, Arthur E. R. and Slosson, Preston W. and Colleagues. *The History of Our World*. Boston: Houghton Mifflin Company, 1961.

Bracher, Karl Dietrich. *The German Dictatorship*. Tr. by Jean Steinger. New York: Praeger Publishers, 1970.

Breunig, Charles. *The Age of Revolution and Reaction, 1789–1850*. New York: W. W. Norton & Company, Inc., 1970.

_____. *Europe Since 1815*. 2nd ed. New York: Holt, Rinehart and Winston, Inc., 1966.

Brose, Eric Dorn. *A History of Europe in the Twentieth Century*. New York: Oxford University Press, 2005.

Brown, Archie. *The Rise and Fall of Communism*. London: The Bodley Head, 2001.

Burleigh, Michael. *The Third Reich a New History*. London: Pan Books, 2000.

- Campbell, Edwin. *Zeppelins: The Past and Future*. St. Albans: Campfield, 1918.
- Carr, William. *A History of Germany 1815–1945*. 2nd ed. London: Edward Arnold, 1979.
- Chasseaud, Peter. *Mapping the First World War: The Great War through Maps from 1914 to 1918*. Glasgow: Collins, 2003.
- . *Mapping the Second World War: The History of the War through Maps from 1939 to 1945*. Glasgow: Collins, 2015.
- Clark, Alan. *Aces High: The War in the Air over the Western Front, 1914–18*. London: Fontana, 1974.
- Clark, Christopher. *The Sleepwalkers, How Europe went to war in 1914*. London: Penguin, 2012.
- Clogg, Richard. *A Concise History of Greece*. Cambridge: Cambridge University Press, 2003.
- Cooper, S. Barry and Leeuwen, Jan van, eds. *Alan Turing: His Work and Impact*. Boston: Elsevier, 2013.
- Craig, Gordon A. *Europe Since 1815*. 2nd ed. New York: Holt, Rinehart and Winston, Inc., 1966.
- . *Germany 1866–1945*. Oxford: Clarendon Press, 1978.
- Crampton, R. J. *A Concise History of Bulgaria*. Cambridge: Cambridge University Press, 2005.
- Crankshaw, Edward. *Bismarck*. New York: The Viking Press, 1981.
- Crouzet, Maurice. *The European Renaissance Since 1945*. London: Thames and Hudson, 1986.
- Davies, Norman. *Europe: A History*. London: Pimlico, 1997.
- . *Europe East and West*. London: Jonathan Cape, 2006.
- Defronzo, James. *Revolutions and Revolutionary Movements*. Boulder: Westview, 2007.
- Emmerson, Charles. *1913 The World before the Great War*. London: Vintage Books, 2013.
- Eyck, Erich. *Bismarck and the German Empire*. New York: W. W. Norton & Company, 1958.
- Fasel, George. *Modern Europe in the Making from the French Revolution to the Common Market*. New York: Dodd, Mead and Company, 1974.
- Ferguson, Niall. *The War of the World History's Age of Hatred*. London: Penguin, 2007.
- Ferro, Marc. *The Great War 1914–1918*. Tr. by Nicole Stone. London: Routledge & Kegan Paul, 1969.
- Fulbrook, Mary. *A Concise History of Germany*. Cambridge: Cambridge University Press, 1990.
- Gilbert, Martin. *A History of the Twentieth Century 1900–1933*. Vol. I. New York: Harper Collins, 1997.
- Gilbert, Felix. *The End of the European Era, 1890 to the Present*. 3rd ed. New York: W. W. Norton & Company Inc., 1984.
- Gilda, Robert. *Barricades and Borders Europe 1800–1914*. Oxford: Oxford University Press, 2003.

- Grattan, Robert F. *The Origins of Air War: The Development of Military Air Strategy in World War I*. London: Tauris Academic Studies, 2009.
- Grenville, J. A. S. *The Major International Treaties of the Twentieth Century: A History and Guide with Texts*. 2 vols. Abingdon: Taylor & Francis, 2001.
- Hale, Oron J. *The Great Illusion 1900–1914*. New York: Harper Torchbooks, 1971.
- Havighurst, Alfred F. *Twentieth-Century Britain*. New York: Harper and Row, 1962.
- Hayes, Carlton J. H. *A Generation of Materialism, 1871–1900*. New York: Harper Torchbooks, 1941.
- Hitchcock, William I. *The Struggle for Europe The Turbulent History of a Divided Continent 1945 to the Present*. New York: Anchor Books, 2004
- Hobsbawn, Eric. *Globalisation, Democracy and Terrorism*. London: Little Brown, 2007.
- . *The Age of Extremes A History of the World, 1914–1991*. New York: Vintage Books, 1996.
- Hodges, Andrew. *Alan Turing: The Enigma*. Princeton: Princeton University Press, 2012.
- Hodgson, Godfrey. *People’s Century 1900–1999*. New York: Random House, 1998.
- Howard, Michael and Louis, W. M. Roger. *The Oxford History of the Twentieth Century*. New York: Oxford University Press, 1998.
- Hull, Isabel Virginia. *Absolute Destruction: Military Culture and the Practices of War in Imperial Germany*. Cornell: Cornell University Press, 2006.
- Jackson, Julian ed. *Europe 1900–1945*. New York: Oxford University Press, 2002.
- John, Merriman. *A History of Modern Europe from the French Revolution to the Present*. New York: W. W. Norton, 2004.
- Joll, James. *Europe Since 1870*. Suffolk: Richard Clay Ltd., 1976.
- Judt, Tony. *Post War A History of Europe since 1945*. London: Penguin Book, 2005.
- Kegan, Donald, Ozment, Steven and Turner, Frank M. *The Western Heritage*. 2nd ed. New York: Macmillan Publishing C. Inc., 1983.
- Kennedy, Paul. *The Rise and Fall of the Great Powers*. New York: Random House, 1987.
- Kennett, Lee B. *The First Air War, 1914–1918*. New York: Free Press, 1991.
- Kershaw, Ian. *The Nazi Dictatorship: Problems and Perspectives of Interpretation*. Baltimore: Edward Arnold, 1985.
- . *To Hell and Black: Europe 1914–1949*. London: Penguin Books, 2016.
- Kitchen, Martin. *Europe between the Wars*. New York: Longman, 2000.
- Langsan, Walter Consuelo and Mitchell, Otis C. *The World since 1919*. 8th ed. New York: The Macmillan Company, 1971.

- Libbon, Robert P. *Instant European History*. New York: Penquins, 1999.
- Lindemann, Albert S. *A History of European Socialism*. New Haven: Yale University Press, 1983.
- Litchtheim, George. *Europe in the Twentieth Century*. London: Sphere Books, 1976.
- Lowe, Norman. *Mastering Modern World History*. New York: Palgrave, 2005.
- Lukowski, Jerzy and Zawadzki, Hubert. *A Concise History of Poland*. Cambridge: Cambridge University Press, 2001.
- Macmillan, James F. *Dreyfus to De Gaulle: Politics and Society in France 1899–1969*. London: Edward Arnold, 1985.
- Martel, Gordon, ed. *A Companion to International History 1900–2001*. London: Blackwell, 2008.
- May, Arthur. *Europe since 1939*. New York: Holt Rinehart and Winston, 1966.
- Mayne, Richard. *Postwar the Dawn of Today's Europe*. London: Thames and Hudson, 1983.
- Mazower, Mark. *Dark Continent Europe's Twentieth Century*. New York: Alfred A. Knopf, 1999.
- McEvedy, Colin. *The Penguin Atlas of Recent History*. New York: Penquin, 2000.
- McKay, John P. and others. *A History of Western Society*. 2nd ed. Boston: Houghton Mifflin Co., 1983.
- Medlicott, W. N. *Bismarck and Modern Germany*. New York: Harper & Row, Publishers, 1965.
- Merrimann, John. *A History of Modern Europe: From the French Revolution to the Present*. New York: Norton, 2004.
- Molnar, Miklos. *A Concise History of Hungary*. Cambridge: Cambridge University Press, 2004.
- Morris, Terry. *Europe 1870–1991*. London: Collins, 2006.
- Morrow, John H. *German Air Power in World War I*. Nebraska: University of Nebraska Press, 1982.
- Munholland, J. Kim. *Origins of Contemporary Europe 1880–1914*. New York: Harcourt, Brace & World, Inc.
- National Geographical Visual History of the World*. Washington D.C.: National Geographic, 2005.
- Newark, Tim. *Turning the Tide of War: 50 Battles that Changed the Course of Modern History*. London: Hamlyn, 2001.
- Osterhammel, Jürgen. *The Transformation of the World A Global History of the Nineteenth Century*. Trans. Patrick Camiller, Princeton: Princeton University Press, 2014.
- Overy, Richard, ed. *The Times Mapping History History of the 20th Century*. London: Times Book, 2003.
- Palmer, R. R. and Colton, Joel. *A History of the Modern World since 1815*. 6th ed. New York: McGraw Hill, 1983.

- Paxton, Robert O. *Europe in the Twentieth Century*. New York: Wadsworth, 2005.
- Price, Roger. *A Concise History of France*. Cambridge: Cambridge University Press, 2005.
- Priestland, David. *The Red Flag Communism and the Making of the Modern World*. London: Penguin, 2010.
- Rapport, Michael. *Nineteenth Century Europe*. New York: Palgrave, 2005.
- Remak, Joachim. *The Origins of World War I, 1871–1914*. New York: Holt, Rinehart and Winston, 1967.
- René, Albrecht-Carrie. *A Diplomatic History of Europe since the Congress of Vienna*. revised ed. New York: Harper & Row, Publishers, 1973.
- Riasanovsky, Nicholas V. *A History of Russia*. 5th revised. New York: Oxford University Press, 2004.
- Rich, Norman. *The Age of Nationalism and Reform, 1850–1890*. New York: W. W. Norton & Co., 1977.
- Robert, L. M. *History of the World*. New York: Oxford University Press, 1993.
- Roberts, J. M. *The Penguin History of the Twentieth Century*. London: Penguin Books, 2000.
- _____. *The Penguin History of Europe*. New York: Penguins, 1999.
- Rossi, Melissa. *The Armchair Diplomat on Europe*. London: Penguin Books, 2005.
- Sasson, Donald. *The Culture of the Europeans from 1800 to the Present*. New York: Harper Press, 2006.
- Service, Robert. *A History of Twentieth-Century Russia*. Harmondsworth: Penguin Books, 1997.
- _____. *Comrade History of World Communism*. Cambridge: Harvard University Press, 2007.
- Sontag, Raymond J. *A Broken World 1919–1939*. New York: Harper Torchbooks, 1971.
- Stevenson, David. *The First World War and International Politics*. London: Clarendon Press, 1988.
- Stevenson, John. ed. *The History of Europe*. London: Octopus Publishing Group Ltd., 2002.
- Swain, Geoffrey and Swain, Nigel. *Eastern Europe since 1945*. New York: Palgrave, 2009.
- Taylor, A. J. P. *Europe: Grandeur and Decline*. London: Penguin, 1981.
- Thomson, David. *Europe since Napoleon*. Harmondsworth: Penguin Books, 1966.
- Viault, Birdsall. *Modern European History*. New York: McGraw-Hill, 1990.
- Wasserstein, Bernard. *Barbarism and Civilization A History of Europe in Our Time*. New York: Oxford University Press, 2007.
- Westad, Odd Arne. *The Global Cold War*. New York: Cambridge University Press, 2007.
- Williamson, David. *Germany Since 1815*. New York: Palgrave, 2005.
- _____. *Europe and the Cold War, 1945–1991*. London: Hodder, 2001.

Willmott, H. P. *World War I*. New York: DK Publishing, 2009.
_____. *World War II*. New York: DK Publishing, 2009.
Winks, Robin W, Adams, R. J. Q. *Europe 1890–1945 Crisis and Conflict*. New York: Oxford University Press, 2003.
Wright, Gordon. *The Ordeal of Total War, 1939–1945*. New York: Harper and Row, 1968.
Young, J. W. *Cold War Europe, 1945–1991*. London: Arnold, 1998.

เว็บไซต์ (Website) อ้างอิงและแหล่งที่มาของภาพประกอบและแผนที่

Eu site: <http://europa.eu.int>
<http://geology.com>
<http://www.aftermathww1.com>
<http://www.bbc.co.uk>
<http://www.blindflaneur.com>
<http://www.bolshevikpunk.wordpress.com>
<http://www.britannica.com>
<http://www.cia.gov>
<http://www.designweek.co.uk>
<http://www.enchantedlearning.com>
<http://www.geocities.com>
<http://www.historywarsweapons.com>
<http://www.histudyc.org.hk>
<http://www.historytoday.com>
<http://www.indexmundi.com>
<http://www.mfa.go.th>
<http://www.npg.org.uk>
<http://www.ordredelaliberation.fr>
<http://www.orthocath.wordpress.com>
<http://www.public.fotki.com>
<http://www.russiannobility.org>
<http://www.russiapedia.rt.com>
<http://www.tulpa.lapunk.hu>
<http://www.wikipedia.org>

บัญชีศัพท์

อักษร T

Taff Vale Case (1900–1901); Taff Vale
Judgement

Talleyrand-Périgord, Charles Maurice de
(1754–1838)

Tannenberg, Battle of (1914)

Tehran Conference

Teleki de Szék, Pál Count (1879–1941)

Temple, Henry John, 3rd Viscount Palmerston
ดู *Palmerston, Henry John Temple, 3rd
Viscount*

Tennis Court Oath ดู *French Revolution of
1789*

Terror, Reign of (1792–1794) ดู *Robespierre,
Maximilien François Marie Isidore de*

Thälmann, Ernst (1868–1944)

Thatcher of Kesteven, Margaret Hilda
Thatcher, Baroness (1925–2013)

Thatcherism ดู *Thatcher of Kesteven,
Margaret Hilda Thatcher, Baroness
(1925–2013)*

Theory of Colonization ดู *Wakefield, Edward
Gibbon (1796–1862)*

Thermidorian Reaction (1794) ดู *Directory*

Thiers, Marie Joseph Louis Adolphe (1797–
1877)

Third French Republic; Third Republic

Third International; Comintern (1919–1943)

Third Reich

Third Zimmerwald Conference ดู *Zimmerwald
Conference*

Three Emperors' League ดู *Dreikaiserbund*

Tilsit, Treaty of (7th July 1807)

Tilsit, Treaty of (9th July 1807) ดู *Tilsit, Treaty of
(7th July 1807)*

Tindemans, Leonard Clemence; Tindemans,
Leo (1922–2014)

Tindemans Report ดู *Tindemans, Leonard
Clemence; Tindemans, Leo (1922–2014)*

Tirpitz, Alfred Peter Friedrich von (1849–1930)

Tito; Broz, Josip (1892–1980)

Tito-Stalin Split ดู *Yugoslavia*

Todorov, Stanko (1920–1996)

Togliatti, Palmiro (1893–1964)

Tolpuddle Martyrs ดู *Trade Union; Labour
Union*

Tone, Theobald Wolfe (1763–1798)

Tone, William Theobald Wolfe ดู *Tone,
Theobald Wolfe (1763–1798)*

Tory ดู *Conservative*

Toulon, Siege of (1793) ดู *Napoleon I*

Trade Union; Labour Union

Trafalgar, Battle of (1805)

Treaty on European Community–TEC ดู *Rome,
Treaties of (1957)*

Treaty on European Union ดู *Maastricht,
Treaty of*

Treaty on the Functioning of the European Union–TFEU ๓ *Rome, Treaties of (1957)*
 Trianon, Treaty of (1920)
 Tripartite Pact (1940)
 Triple Alliance
 Triple Entente
 Tripoli, Invasion of; Turco-Italian War (1911–1912)
 Troppau, Congress of ๓ *Vienna, Congress of*
 Trotsky, Leon (1879–1940)
 Trotskyism ๓ *Trotsky, Leon (1879–1940)*
 Truman Doctrine ๓ *Marshall Plan*
 Trumbić, Ante (1864–1938)
 Tsushima, Battle of (1905)
 Tujman, Franjo (1922–1999)
 Tukhachevsky, Mikhail Nikolayevich (1893–1937)
 Turing, Alan Mathison (1912–1945)
 Turkey, Republic of
 Turkish-Greek War ๓ *Lausanne, Treaty of*
 Turkish Republic of Northern Cyprus ๓ *Cyprus*
 Twentieth Congress of the Communist Party of the Soviet Union (1956)

อักษร U

U-boat ๓ *Unrestricted Submarine Warfare*
 Ukraine
 Ulbricht, Walter (1893–1973)
 Umberto I (1844–1900)
 Umberto II (1904–1987)
 Unification of Germany ๓ *German Empire*
 Unification of Italy ๓ *Risorgimento*

United Nations
 Unrestricted Submarine Warfare

อักษร V

Valensa, Leks (1943–) ๓ *Wałęsa, Lech (1943–)*
 Vatican City State; The Holy See
 Velvet Revolution (1989)
 Vendée, the ๓ *French Revolution*
 Venizelos, Eleftherios (1864–1936) ๓ *Spinelli, Altiero*
 Verdun, Battle of (1916)
 Vereeniging, Treaty of (1902)
 Verona, Congress of ๓ *Vienna, Congress of*
 Versailles, Treaty of (1919)
 Vichy France; Vichy Government; Vichy Regime (1940–1944)
 Victor Emmanuel II (1820–1878)
 Victor Emmanuel III (1869–1947)
 Victoria (1819–1901)
 Victorian Culture
 Vienna, Congress of
 Vienna, Treaty of ๓ *Vienna, Congress of*
 Villafranca, Preliminaries of ๓ *Victor Emmanuel II*
 Voltorno, Battle of ๓ *Victor Emmanuel II*

อักษร W

Wagram, Battle of (1809)
 Wahlstatt, Gebhard Leberecht von Blücher, Fürst von ๓ *Blücher Wahlstadt, Gebhard von*

Wakefield, Edward Gibbon (1796–1862)
Wakefield Theory of Settlement ு *Wakefield, Edward Gibbon (1796–1862)*
Waldheim, Kurt Josef (1918–2007)
Wales
Wałęsa, Lech (1943–)
Wannsee Conference (1942)
War Communism
War of Liberation; Battle of Leipzig (1813)
Warsaw Ghetto Uprising (1943)
Warsaw Pact ு *Warsaw Treaty Organization (1955–1991)*
Warsaw Treaty Organization (1955–1991)
Warsaw Uprising (1944)
Washington Conference (1921)
Waterloo, Battle of (June 18, 1815)
Webb, Beatrice (1858–1943)
Webb, Sidney James (1859–1947)
Wehner, Herbert (1906–1990)
Weimar Culture ு *Weimar Republic*
Weimar Republic
Weizmann, Chaim Azriel (1874–1952)
Welfare State
Wellesley, Richard Colley, Marquis Wellesley of Norragh (1760–1842)
Wellington, Arthur Wellesley, 1st Duke of (1769–1852)
Werner Plan ு *Werner, Pierre (1913–2002)*
Werner Report ு *Werner, Pierre (1913–2002)*
Werner, Pierre (1913–2002)
Wesley, John (1703–1791)
Western European Union–WEU (1955–2011)

Western Union Defence Organization ு *North Atlantic Treaty Organization–NATO*
Westminster, Statue of (1931)
Whig ு *Liberal Party*
White Rose (1942–1943)
White Terror ு *Louise Philippe*
Wilberforce, William (1759–1833)
Wilhelmina (1880–1962)
Wilkes, John (1725–1797)
William I (1772–1843)
William I (1797–1888)
William II (1792–1849)
William II (1859–1941)
William III (1817–1890)
Wilson, Harold, Baron Wilson of Rievaulx (1916–1995)
Windsor, House of ு *Saxe-Coburg-Gotha, House of*
Winter War; Russo-Finnish War (1939–1940)
Wirth, Joseph (1879–1956) ு *Weimar Republic*
Witte, Sergei Yulyevich, Count (1849–1915)
Wittelsbach (1180–)
Wittorf Affair ு *Thälmann, Ernst (1868–1944)*
Wollstonecraft, Mary (1759–1797)
Wolseley, Garnet Joseph Wolseley, 1st Viscount, Baron Wolseley of Cairo and of Wolseley (1833–1913)
World Trade Organization–WTO
World War I ு *First World War*
World War II ு *Second World War*
Wörner, Manfred Hermann (1934–1994)

Wrangel, Pyotr Nikolayevich, Baron (1878–1928)

อักษร X

XYZ Affair ๓ Talleyrand-Périgord, Charles Maurice de (1754–1838)

อักษร Y

Yalta Conference (1945)

Yeltsin, Boris Nikolayevich (1931–2007)

Yezhov, Nikolai Ivanovich (1895–1940)

Young Italy ๓ *Risorgimento*

Young Turk ๓ *Ottoman Empire*

Ypres, Battle of

Ypres, First Battle of ๓ *Ypres, Battle of*

Ypres, Second Battle of ๓ *Ypres, Battle of*

Yudenich, Nikolai Nikolaevich (1862–1933)

Yugoslav Committee ๓ *Yugoslavia*

Yugoslavia

Yugoslavia, Kingdom of ๓ *Tito; Broz, Josip (1892–1980)*

Yugoslavism ๓ *Croatia*

Yurovsky, Yakov (1878–1938) ๓ *Nicholas II*

Yusupov, Prince Felix Felixovich (1887–1967)

อักษร Z

Zápotocký, Antonin (1884–1957)

Zasulich, Vera Ivanova (1849–1919)

Zemstvo ๓ *Lvov, Gregory Yevgenyevich*

Zeppelin

Zeppelin, Ferdinand von (1838–1917) ๓ *Zeppelin*

Zetkin, Clara (1857–1933)

Zhadanov, Andrei Alexandrovich (1896–1948)

Zhivkov, Todor (1911–1998)

Zhukov, Georgi Konstantinovich (1896–1974)

Zietz, Luise Korner ๓ *Zetkin, Clara (1857–1933)*

Zimmermann, Arthur (1864–1940)

Zimmermann Telegram ๓ *Zimmermann, Arthur (1864–1940)*

Zimmerwald Conference

Zinoviev, Grigori Yevseyevich (1883–1936)

Zinoviev Letter ๓ *Zinoviev, Grigori Yevseyevich (1883–1936)*

Zionism

Zog I (1895–1961)

Zogu, Ahmet Muhtar Bey ๓ *Zog I (1895–1961)*